

Privatperson, företag eller förening

Jag har valt

Företag eller förening

Pågående ärende

Gäller din fråga eller ditt svar ett pågående ärende hos oss?

Nej

Fråga

Min fråga eller mitt svar

Mitt namn är Hans Thorsen Lamm och jag är civilingenjör inom elektroteknik, men verkar främst inom IT-säkerhet. För närvarande bistår jag ett företag med att utveckla en plattform som bland annat ska erbjuda stödtjänster för energinätet. Inom ramen för mitt arbete deltog jag förra året i en tredagars utbildning hos Svenska Kraftnät om cybersäkerhet i energisystem. Under kursen belystes bland annat svagheter i uppkopplade solpaneler och växelriktare, och vi fick ta del av ett reportage från Holland.

I remissvaret från Svenska Kraftnät varnas för att både internet och elnätet kan attackeras via de datorer som installeras hos enskilda konsumenter. Genom så kallad aggregering kan dessa datorer ingå i stora kluster, där de styrs centralt för att uppnå den tröskeleffekt som krävs för att agera på marknaden för stödtjänster.

De strikta krav som gäller för mycket stora resurser kräver uppfyllnad av klass A, medan mindre resurser endast behöver uppfylla klass B. I praktiken innebär detta att cybersäkerheten för hela energisystemet försämras.

Den indelning av kritiska sektorer som gjorts i NIS2-betänkandet återspeglar inte aggregering. Jag har varit i kontakt med MSB, Energimyndigheten, PTS och Svenska Kraftnät, men ingen av dessa verkar ha ett tydligt ansvar för aggregering.

Även Skatteverket har svarat på NIS2-betänkandet, men ert svar skiljer sig från Svenska Kraftnäts, som har sina rötter i styrning av kraftsystem.

På er hemsida kan man läsa om skattereduktion för lagring av egenproducerad el. Vidare kan man läsa om Skatteverkets inställning till aggregering i skattenämndens ärende 11-24/D "Skattereduktion för installation av grön teknik".

Eftersom NIS2 och CRA ännu inte har trätt i kraft, är det möjligt att fortsätta installationen av utrustning med kända brister. Då lagstiftning inte kan tillämpas retroaktivt, måste hotet från de tiotusentals anläggningar som redan finns på plats hanteras med tekniska lösningar.

Jag har sökt medel från MSB för att stödja KTH, som har initierat ett projekt för att adressera detta problem.

https://lammda.se/documents/msb ansokan.pdf

Jag är medveten om att Skatteverkets primära uppdrag inte är att yttra sig om industriella system, men det vore värdefullt om den skattesubvention som idag beviljas betingades av ett krav på bättre cybersäkerhet.

En långsiktig lösning skulle vara att se över vilka myndigheter som ska ansvara för stödtjänster. Personligen anser jag att Svenska Kraftnät är rätt myndighet för detta.

Inom ramen för mitt företag har jag lagt ner många timmar på kontakter med myndigheter. Här vore det bra om dessa kunde agera mer reaktivt på faktiska problem.

https://lammda.se/images/incident.png

Med vänlig hälsning,

Hans Thorsen Lamm Lamm Consulting AB Sibyllegatan 50 A 114 43 Stockholm

Kontaktuppgifter

Förnamn och efternamn Hans Thorsen Lamm

Mejladress hans@lammda.se

Telefonnummer 046708792441